

Datum

2019-01-04

Regionkontoret
Centrum för hälso- och sjukvårdsutveckling
Vårdvalsenheten

Handläggare:
Cecilia Ranhem, överläkare Dysplasiansvarig Kvinnokliniken
Réka Velle, allmänläkarkonsult gynekologi

Till:
Samtliga verksamhetschefer inom primärvården i Västmanland
Vårdvalsrådet

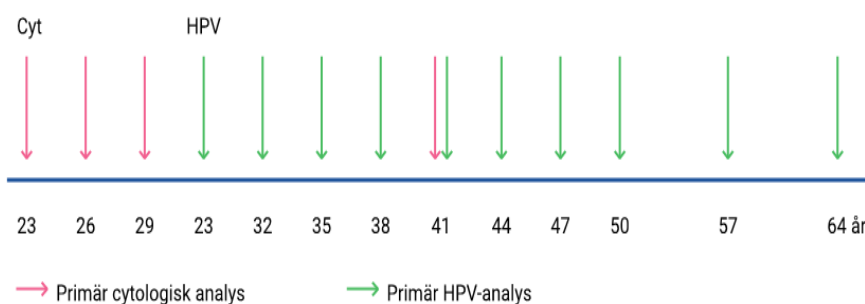
INFORMATION FRÅN VÅRDVALSENHETEN - NR 1/19**Information till primärvården i Västmanland angående cellprovtagning och gynekologisk cellprovskontroll (GCK) enligt nya nationella riktlinjer**

I december 2018 införde Västmanland det nationella vårdprogrammet för cervixcancerprevention med primär analys för humant papillomvirus (HPV) för kvinnor 30 år och äldre istället för cytologisk analys. Detta är i särklass den största förändringen i screeningprogrammet sedan 60-talet.

Cellprov tas såsom tidigare med vätskebaserad teknik som ett tvåportionsprov med spatel från portio och borstprov från cervixkanalen. Cellprovet kan användas för cytologisk analys eller för HPV-analys, eller både och.

Information om gynekologisk cellprovskontroll (GCK) i korthet:

- Cellprovskontroll sker med cytologisk analys hos kvinnor 23–29 år.
(Ta inte cellprov på kvinnor <23 år om du inte har ett påtagligt avvikande fynd)
- Cellprovskontroll sker med HPV-analys hos kvinnor 30–64 år (tom 70 år).
- Första cellprovet efter 40 års ålder analyseras primärt för både HPV och cytologi.
- Mellan 23–49 år tas cellprov vart tredje.
- Mellan 50–64 år tas cellprov med 7 års intervall.
- Sista prov ska erbjudas vid 64 års ålder eller äldre (tom 70 år).

Schematisk överblick över rekommenderad provtagning

Datum

2019-01-04

Familjeläkarens uppdrag:

För indicerade cellprover på vårdcentralen tagna av familjeläkaren ska remiss för cervixcytologi i Cosmic användas.

Mycket information efterfrågas i remissen men fåtalet parametrar är obligatoriska. Viktigt i den nya remissen är att rätt provtyp efterfrågas av familjeläkaren.

Om cellprovet tas pga att kvinnan söker för symptom, rekommenderas i första hand "cytologisk analys" som provtyp om kvinnan är mellan 23–29 år.

Om kvinnan är >29 år rekommenderas "cytologisk analys och triaör HPV vid ASCUS/LSILcyt" som alternativ vid val av provtyp.

Den som tog det indicerade provet ansvarar också för provresultat och för att ge besked till kvinnan via brev (även vid normalt cellprov).

Barnmorskans uppdrag:

Barnmorskor i primärvården kommer att använda ett nytt digitalt kallelsesystem HKS (hälsokontrollsystem) för att skicka remisser för cellprover inom ramen för screening i GCK. För detta krävs särskild behörighet och inloggning.

I ledningssystemet finns i tre instruktioner:

1. Gynekologisk cellprovskontroll GCK (mödrahäsovård), 24416
2. Cervixdysplasi – utredning, behandling och uppföljning, 43652
3. Gynekologiska sjukdomar - Samverkansdokument
Kvinnokliniken/primärvård, 23466

Vid frågor kontakta Dysplasimottagningen på Kvinnokliniken.

Telefontid: måndag, torsdag kl 08:30–09:30 (går att försöka nå även andra tider vid behov), telefonnummer: 021–481 87 94

Med vänlig hälsning

Anders Ahlgren
Chef Vårdvalsenheten